

ก๋วมมก

บ้นทีกข้อควม

ส่วนรชกร คณะกรรมกรกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งประเทศไทย.๐-๒๒๕๐-๐๕๐๐-๔

ที่ สทบ. ๕๖๗ / ๒๕๕๘ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง รยงนผลกรดำเนินงนนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เรียน รองนยกรรัฐมนตรี (นยพินิจ จารุสมบัตติ)

จัดเข้วาระ 30 ส.ค. 2548

ประธานกรรมกรกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สทบ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้ร่วมกันให้ข้อมูลจัดทำรยงนผลกรดำเนินงนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ สรปสาระสำคัญดังนี้

๑. ผลกรดำเนินงนของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้กู้เงินจากรชกรเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารออมสิน เพื่อจัดสรรให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองรวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๙๑,๗๑๑ ล้านบาท โดยได้ชำระคืนเงินกู้ให้แก่ทั้งสองรชกร ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย (ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔ - ๒๓ มกราคม ๒๕๕๘) เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๕๖,๕๓๗ ล้านบาท คงเหลือหนี้ ที่ต้องใช้คืน จำนวน ๔๒,๔๘๘ ล้านบาท โดยอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมได้ลดลง ตามลำดับจากปี ๒๕๕๔ ที่อัตราร้อยละ ๔.๗๕ ปัจจุบันอยู่ที่ร้อยละ ๒.๗๕

๒. ผลกรดำเนินงนด้านการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

๒.๑ การจัดตั้งและการเติบโตของกองทุน : การดำเนินงนตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของรัฐบาลบรรลุสำเร็จ โดยเห็นได้จากเมื่อเริ่มนโยบายปี ๒๕๕๔ จนถึงปี ๒๕๕๗ มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว จำนวน ๗๗,๗๘๙ กองทุน รัฐบาลได้จัดสรรเงินให้กองทุนละ ๑ ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับพัฒนาอาชีพสร้างงาน สร้างรายได้ ให้แก่ประชาชนในชุมชน ซึ่งได้จัดสรรเงินให้กับหมู่บ้านหรือชุมชนต่าง ๆ จำนวน ๗๗,๕๐๘ หมู่บ้าน/ชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๓๒ ของเป้าหมาย (๗๘,๘๒๙ หมู่บ้าน/ชุมชน) โดยจำแนกเป็นรายปี ดังนี้

- ในปี ๒๕๕๔ จัดสรรและโอนเงิน จำนวน ๖๖,๑๘๘ กองทุนหรือล้านบาท
 - ในปี ๒๕๕๕ เพิ่มขึ้น ๘,๐๘๘ กองทุน รวมเป็น ๗๔,๒๘๖ กองทุนหรือล้านบาท
 - ในปี ๒๕๕๖ เพิ่มขึ้น ๓๖๖ กองทุนรวมเป็น ๗๔,๖๕๒ กองทุนหรือล้านบาท
 - ในปี ๒๕๕๗-ปัจจุบัน เพิ่มขึ้น ๒,๘๕๖ กองทุน รวมเป็น ๗๗,๕๐๘ กองทุนหรือล้านบาท
- ปัจจุบันมีสมาชิกกองทุน จำนวน ๑๑.๖๒ ล้านคน และมีกรรมกรกองทุน จำนวน

๑.๑ ล้านคน

๒.๒ ผลการบริหารจัดการกองทุน

๒.๒.๑ เงินทุนหมุนเวียน : ปัจจุบันเงินทุนหมุนเวียนของกองทุน มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๑๗,๒๑๓.๐๔ ล้านบาท มาจากภาครัฐ ๗๙,๘๑๙ ล้านบาท (จากการจัดสรรเงินกองทุนละ ๑ ล้านบาท จำนวน ๗๗,๕๐๘ ล้านบาท และการเพิ่มทุนกองทุนละ ๑ แสนบาท จำนวน ๒,๓๑๑ ล้านบาท) จากภาคประชาชน (เงินออม หุ้น เงินทุนจากการประกอบการ) จำนวน ๒๒,๕๒๖.๐๖ ล้านบาท และภาคสถาบันการเงิน (โครงการขยายวงเงินกู้) อีกจำนวน ๑๔,๘๖๗.๙๘ ล้านบาท

๒.๒.๒ การให้กู้ยืม : มีสมาชิกกู้ยืมเงินจากกองทุนไปแล้ว ๑๐.๐๗ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๖๖ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ในอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยร้อยละ ๖.๘๔ ต่อปี กองทุนส่วนใหญ่ได้มีการบริหารการกู้ยืมแล้ว ๓-๔ รอบ มีจำนวนเงินกู้ยืมหมุนเวียนสะสม ๒.๘๐ แสนล้านบาท

๒.๒.๓ การชำระคืนเงินกู้ : ผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าการชำระคืนเงินกู้ยืมของสมาชิก จำแนกออกได้ดังนี้ สามารถชำระคืนได้ทั้งหมด ร้อยละ ๙๓.๖ ชำระได้บางส่วน ร้อยละ ๓.๑ เจรจาขอผ่อนผัน ร้อยละ ๒.๙ และส่วนที่คาดว่าจะชำระคืนไม่ได้ ร้อยละ ๐.๔ จากการสำรวจดังกล่าว สอดคล้องกับบัญชีจ่ายเงินและชำระคืนรายกองทุนของธนาคาร กล่าวคือมีการชำระเงินกู้คืนในปี ๒๕๔๕ ร้อยละ ๙๓.๘๕ ปี ๒๕๔๖ ร้อยละ ๙๘.๐๓ และปี ๒๕๔๗ ร้อยละ ๙๕.๒๖

๒.๒.๔ การใช้ประโยชน์จากเงินกู้ยืม : ผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า เงินกู้ยืมดังกล่าวประชาชนนำไปใช้ประโยชน์ จำแนกออกได้ดังนี้ ใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ การผลิต ค้าขาย และบริการ ร้อยละ ๘๑.๓ บรรเทาเหตุฉุกเฉิน ความเดือดร้อนในครัวเรือน ร้อยละ ๑๔.๕ ใช้ชำระหนี้เงินนอกระบบร้อยละ ๓.๒ และใช้ประโยชน์อื่น ๆ ร้อยละ ๑.๐

๒.๒.๕ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุน : จากการประเมินผลประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนที่จัดตั้งและโอนเงิน ครบ ๑ ปีแล้ว จำนวน ๗๓,๖๓๓ กองทุน ของ สทพ. พบว่ามีกองทุนที่มีมาตรฐานดีเยี่ยม จำนวน ๒๔,๙๐๒ กองทุน หรือ ร้อยละ ๓๓.๘๒ มาตรฐานปานกลาง จำนวน ๔๖,๖๓๓ กองทุน หรือ ร้อยละ ๖๓.๓๓ มาตรฐานที่ต้องปรับปรุง จำนวน ๒,๐๙๘ กองทุน หรือ ร้อยละ ๒.๘๕

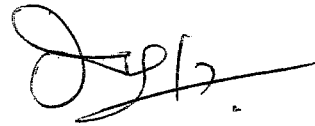
๒.๓ ผลในด้านเศรษฐกิจและสังคมระดับฐานราก : พบว่านโยบายกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองทำให้ชุมชนมีการพัฒนารายได้ดีขึ้น ร้อยละ ๕๔.๖ และพัฒนาอาชีพดีขึ้น ร้อยละ ๔๐.๔ และตลอดระยะเวลา ๔ ปี ที่ผ่านมากองทุนมีรายได้จากดอกเบี้ย (จากบัญชีรายกองทุนของธนาคาร) รวมจำนวน ๑๕,๕๗๘ ล้านบาท หรือเฉลี่ยปีละ ๓,๘๙๕ ล้านบาท และจากรายได้ดังกล่าวได้มีการจัดสรรเงินจำนวน ๓,๓๔๙.๒๗ ล้านบาท เพื่อเป็นสวัสดิการของชุมชน โดยแยกเป็นกิจกรรมด้านการพัฒนาส่วนรวม ร้อยละ ๔๓.๑ ด้านทุนการศึกษา ร้อยละ ๔๐.๑ และด้านฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี ช่วยเหลือผู้สูงอายุ คนพิการ การจัดงานศพ และการรักษาพยาบาล ร้อยละ ๑๖.๘

๒.๔ ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบายกองทุน : จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ประชาชนเห็นว่า นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประสบความสำเร็จ ร้อยละ ๙๒.๒ และมีความพึงพอใจต่อนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ร้อยละ ๙๕.๖

๓. ทิศทางที่จะดำเนินการต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สทบ.) และกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้เตรียมการเพื่อให้มีการจัดตั้ง สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ กำหนดให้จัดตั้งหน่วยงานของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อกำหนดที่บริหารนโยบายกองทุนหมู่บ้านฯ แทนองค์กรเดิม โดยมีกรอบแผนการดำเนินการ (Roadmap) ให้แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคม ๒๕๔๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

(นายพรหมินทร์ เลิศสุริย์เดช)

เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

กรรมการและเลขานุการ

นิพนธ์

นางทัศนีย์ ชื่นชม

นางสาวสุวิมล

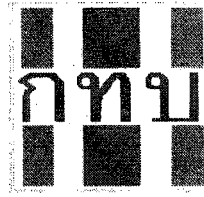
นางสาวสุวิมล

นางสาวสุวิมล

(นายพนิจ จารุสมบัติ)

รองนายกรัฐมนตรี

๒๙ ส.ค.๔๘

รายงานผลการดำเนินงาน
นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
เสนอต่อ
คณะรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ(สทพ.)

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ(องค์การมหาชน)

สิงหาคม ๒๕๔๘

สารบัญ

	หน้า
๑. สรุปภาพรวมผลการดำเนินงานตามนโยบาย	๑
๑.๑ สถานภาพการเงิน	๑
๑.๒ ผลการดำเนินงาน	๒
๑.๓ ปัญหา ข้อจำกัด	๑๒
๒. กระบวนการขับเคลื่อนนโยบาย	๑๓
๒.๑ การประเมินศักยภาพการบริหารจัดการกองทุนและการค้นหาคนเก่งชุมชน	๑๓
๒.๒ การสนับสนุนเงินทุนต่อยอดการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน	๑๓
๒.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนและเชื่อมต่อเครือข่าย	๑๔
๒.๔ การสร้างกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน	๑๕
๒.๕ การเชื่อมต่อกองทุนกับนโยบายอื่นของรัฐ	๑๕
๒.๖ การช่วยเหลือกองทุนหมู่บ้านที่ประสบภัยสึนามิ	๑๖
๓. ทิศทางนโยบาย	๑๘
๓.๑ การยกระดับกองทุนหมู่บ้านที่มีความพร้อมเป็นสถาบันการเงินชุมชน	๑๘
๓.๒ เส้นทาง (Road map) การจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	๒๑
ตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗	

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นนโยบายสำคัญ ภายใต้นโยบายเศรษฐกิจรากหญ้า ที่รัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ ๑ ล้านบาท ในลักษณะเงินทุนหมุนเวียน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับใช้ในการลงทุนสร้างอาชีพเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย บรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน ตลอดจนการสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการบริหารจัดการเงินทุนภายในชุมชน และส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้านและชุมชนเมือง อันจะเป็นการสร้างศักยภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน

๑. สรุปภาพรวมผลการดำเนินงานตามนโยบาย

๑.๑ สถานภาพการเงิน

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน) : กทบ.(อ.) มีหน้าที่ในการจัดหา/กู้ยืม/จัดสรรเงิน ให้แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งสนับสนุน/ส่งเสริมการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล การสอบทานสินเชื่อ

๑) การเบิกเงินกู้

หน่วย : บาท

แหล่งเงิน	วงเงินกู้	เบิกกู้มาแล้ว	คงเหลือ
ธ.ออมสิน	๘๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๗๙,๒๑๘,๙๖๗,๘๖๐.๐๐	๗๘๑,๐๓๒,๑๔๐.๐๐
ธ.ก.ส.	๒๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๒,๔๙๒,๗๒๑,๔๖๓.๙๖	๗,๕๐๗,๒๗๘,๕๓๖.๐๔
รวม	๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๙๑,๗๑๑,๖๘๙,๓๒๓.๙๖	๘,๒๘๘,๓๑๐,๖๗๖.๐๔

๒) การชำระคืน

กทบ.(อ.) ได้ชำระเงินกู้ให้แก่ธนาคารออมสินและ ธ.ก.ส. (๒๓ มกราคม ๒๕๕๕ – ๒๓ มกราคม ๒๕๕๘) รวม ๘ งวด เป็นเงินทั้งสิ้น ๕๖,๕๓๗,๗๕๖,๑๒๓.๓๕ บาท (ห้าหมื่นหกพันห้าร้อยสามสิบเจ็ดล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นหกพันหนึ่งร้อยยี่สิบสามบาทสามสิบห้าสตางค์) และมีภาพรวมการเบิกจ่ายและชำระคืนเงินกู้ ดังนี้

แหล่งเงิน	ชำระเงินต้น	ดอกเบี้ย	รวมชำระคืน (เงินต้น+ดอกเบี้ย)	คงเหลือหนี้ ที่รัฐบาลต้องใช้คืน
ธ.ออมสิน	๔๕,๖๘๕,๙๔๐,๕๘๖.๐๔	๖,๘๗๓,๒๐๙,๐๖๘.๗๔	๕๒,๕๕๙,๑๔๙,๖๕๔.๗๘	๓๓,๕๓๓,๐๒๗,๒๗๓.๙๖
ธ.ก.ส.	๓,๕๓๖,๙๔๔,๒๐๕.๘๒	๔๔๑,๖๖๒,๒๖๒.๗๕	๓,๙๗๘,๖๐๖,๔๖๘.๕๗	๘,๙๕๕,๗๗๗,๒๕๘.๑๔
	๔๙,๒๒๒,๘๘๔,๗๙๑.๘๖	๗,๓๑๔,๘๗๑,๓๓๑.๔๙	๕๖,๕๓๗,๗๕๖,๑๒๓.๓๕	๔๒,๔๘๘,๘๐๔,๕๓๒.๑๐

๓) หลักการ/วิธีการชำระเงินกู้ให้แก่ธนาคาร

(๑) ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยทุกงวด ๖ (หก) เดือน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๒ รวม ๘ ปี

(๒) อัตราดอกเบี้ย (ซึ่งตัดจ่ายให้กับสถาบันการเงิน) ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการเป็นรายปี

๑.๒ ผลการดำเนินงาน

๑) การจัดตั้งกองทุน

รายการ	หมู่บ้านเดิม		ร้อยละ	หมู่บ้านตั้งใหม่		ร้อยละ	รวม		ร้อยละ
	เป้าหมาย	โอนเงินแล้ว		เป้าหมาย	โอนเงินแล้ว		เป้าหมาย	โอนเงินแล้ว	
หมู่บ้าน	๗๑,๔๙๕	๗๑,๔๒๕	๙๙.๙๐	๒,๕๙๐	๑,๙๒๘	๗๔.๔๔	๗๔,๐๘๕	๗๓,๓๕๓	๙๙.๐๑
ชุมชนเมือง	๔,๐๐๖	๓,๔๑๗	๘๕.๓๐	-	-	-	๔,๐๐๖	๓,๔๑๗	๘๕.๓๐
ชุมชนทหาร	๗๓๘	๗๓๘	๑๐๐.๐๐	-	-	-	๗๓๘	๗๓๘	๑๐๐.๐๐
รวม	๗๖,๒๓๙	๗๕,๕๘๐	๙๙.๑๔	๒,๕๙๐	๑,๙๒๘	๗๔.๔๔	๗๘,๘๒๙	๗๗,๕๐๘	๙๘.๓๒

ที่มา : สทบ.

๒) คณะกรรมการและสมาชิก

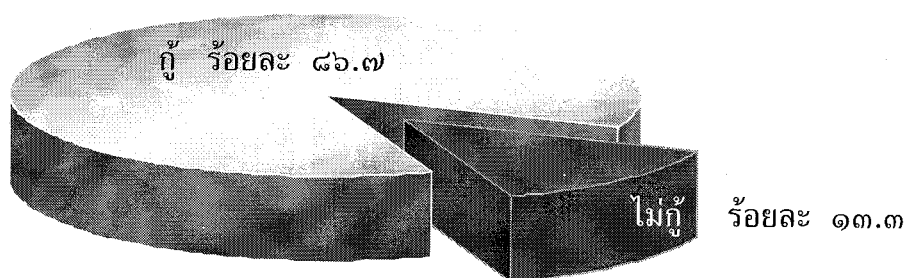
	ปี ๒๕๔๖		ปี ๒๕๔๗	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
➤ คณะกรรมการ	๑,๐๐๖,๘๙๑		๑,๑๐๒,๙๒๐	
: ชาย	๕๕๘,๙๔๘	๕๕.๕๑	๖๑๗,๔๖๗	๕๖.๐
: หญิง	๔๔๗,๙๔๓	๔๔.๔๙	๔๘๕,๔๕๓	๔๔.๐
➤ สมาชิก	๙,๑๓๑,๗๗๗		๑๑,๖๒๖,๒๐๐	
: ชาย	๔,๙๗๒,๒๙๕	๕๔.๔๕	๖,๒๗๘,๑๔๘	๕๔.๐
: หญิง	๔,๑๕๙,๔๘๒	๔๕.๕๕	๕,๓๔๘,๐๕๒	๔๖.๐

ที่มา : สทบ.

๓) การกู้เงินของสมาชิกกองทุน

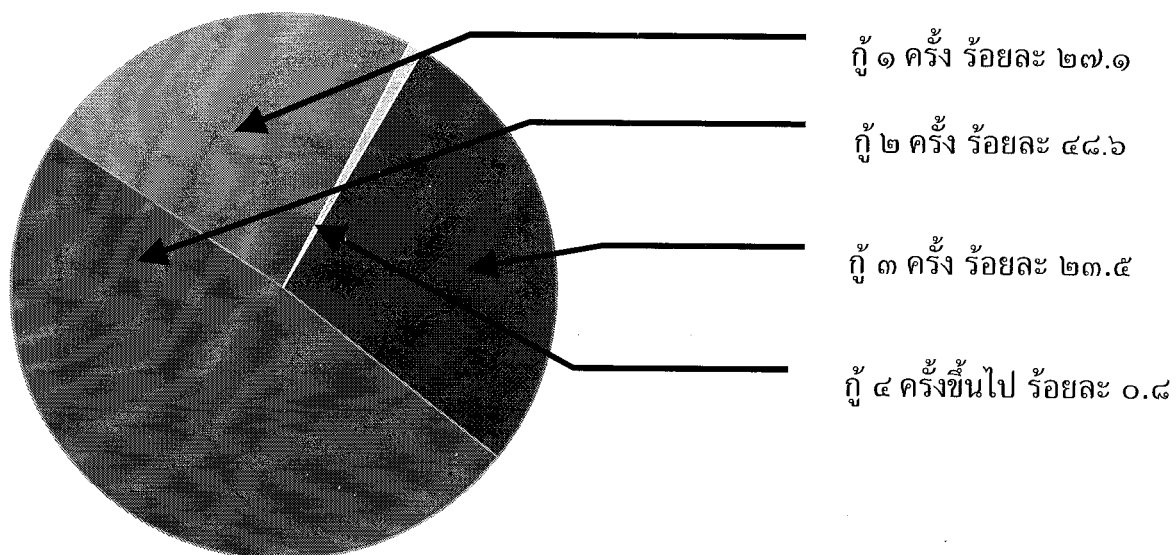
(๑) สมาชิกกองทุนกู้เงินจากกองทุน

- กู้ ร้อยละ ๘๖.๗
- ไม่กู้ ร้อยละ ๑๓.๓

ที่มา : สถิติแห่งชาติ

(๒) จำนวนครั้งที่กู้

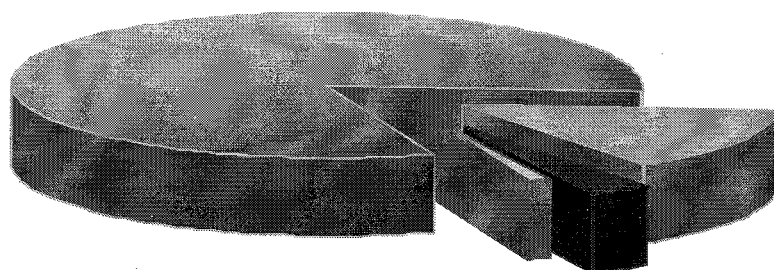
ที่มา : สถิติแห่งชาติ

๔) การนำเงินกู้ไปใช้ประโยชน์

(๑) การใช้ประโยชน์เงินกู้

ประกอบอาชีพ การผลิตค้าขาย

หรือบริการ ๘๑.๓%

บรรเทาเหตุฉุกเฉิน/
ความเดือดร้อน ๑๔.๕%

อื่น ๆ ๑.๐%

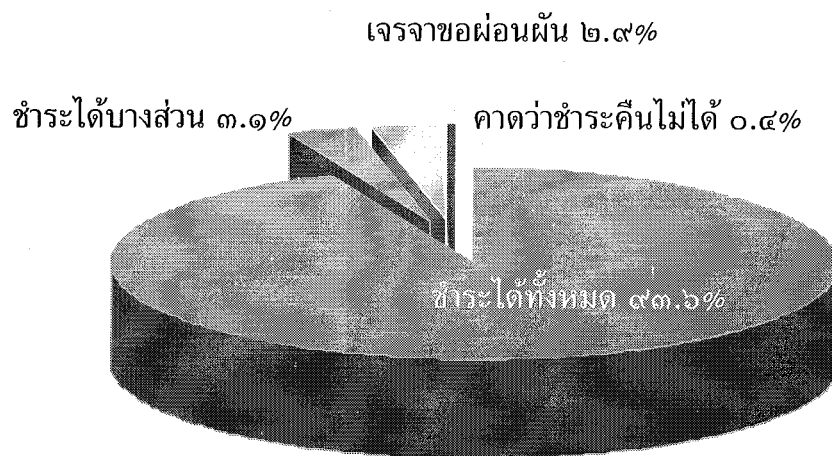
ใช้หนี้เงินนอกระบบ ๓.๒%

การใช้ประโยชน์เงินกู้	ทั่วประเทศ	ภาค				
		กรุงเทพฯ	กลาง (ยกเว้น กทม.)	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
- หมุนเวียนในการประกอบอาชีพ การผลิต ค้าขายหรือการบริการ	๘๑.๓	๖๓.๓	๘๒.๕	๙๐.๔	๘๓.๗	๘๑.๑
- บรรเทาเหตุฉุกเฉิน/ความเดือดร้อนในครัวเรือน	๑๔.๕	๒๙.๒	๑๔.๑	๘.๕	๑๑.๙	๑๓.๕
- ใช้หนี้แหล่งเงินกู้นอกระบบ	๓.๒	๕.๓	๒.๙	๐.๖	๓.๕	๓.๓
- อื่น ๆ	๑.๐	๒.๒	๐.๕	๐.๕	๐.๙	๒.๑

ที่มา : สถิติแห่งชาติ

๕) การจ่ายชำระหนี้คืนกองทุน

(๑) การชำระคืนเงินกู้

ที่มา : สถิติแห่งชาติ

หน่วย : ล้านบาท

เบิกจ่ายสะสม ปี ๒๕๔๔	ชำระคืนสะสม ปี ๒๕๔๕	ร้อยละ
๒๕,๒๑๔	๒๓,๖๖๓	๙๓.๘๕

หน่วย : ล้านบาท

เบิกจ่ายสะสม ปี ๒๕๔๕	ชำระคืนสะสม ปี ๒๕๔๖	ร้อยละ
๑๐๑,๐๖๕	๙๙,๐๗๔	๙๘.๐๓

หน่วย : ล้านบาท

เบิกจ่ายสะสม ปี ๒๕๔๖	ชำระคืนสะสม ปี ๒๕๔๗	ร้อยละ
๑๘๘,๑๑๙	๑๗๙,๑๙๕	๙๕.๒๖

หมายเหตุ : รายละเอียด อยู่หน้า ๖-๗

การจ่ายชำระหนี้คืน : รวมธนาคารออมสินและธนาคาร ธ.ก.ส.

ปี	เดือน	เบิกจ่ายเงิน	การชำระคืนเงินต้น	เบิกจ่ายสะสม	ชำระคืนสะสม	% ชำระคืน
๒๕๕๕	๗	๑๐๓,๙๑๗,๖๐๐.๐๐	๑๖,๖๐๐.๕๐	๑๐๓,๙๑๗,๖๐๐.๐๐	๑๖,๖๐๐.๕๐	
๒๕๕๕	๘	๑,๒๐๒,๔๕๑,๓๒๖.๐๐	๒๐๖,๔๖๗.๕๐	๑,๓๐๖,๓๖๘,๙๒๖.๐๐	๒๒๓,๐๖๗.๙๐	
๒๕๕๕	๙	๕,๔๓๙,๔๕๓,๓๐๘.๐๐	๓,๒๙๕,๘๔๘.๓๕	๖,๗๔๕,๘๒๒,๒๓๔.๐๐	๓,๕๑๘,๙๑๖.๒๕	
๒๕๕๕	๑๐	๑๐,๔๓๗,๘๐๔,๓๕๕.๘๕	๑๓,๐๗๔,๓๗๖.๕๕	๑๗,๑๘๐,๖๒๖,๕๘๘.๘๕	๑๖,๕๙๓,๒๙๒.๖๙	
๒๕๕๕	๑๑	๘,๐๓๐,๔๐๓,๘๗๔.๒๕	๔๕,๓๔๘,๘๔๐.๔๑	๒๕,๒๑๔,๐๓๐,๔๖๓.๐๙	* ๖๑,๙๔๒,๑๓๓.๑๐	
๒๕๕๕	๑๒	๖,๑๔๑,๐๒๒,๙๖๒.๖๘	๑๑๘,๒๐๐,๑๓๓.๒๑	๓๑,๓๕๕,๐๕๓,๕๒๕.๗๗	๑๘๐,๑๔๒,๒๖๖.๓๑	
๒๕๕๕	๑	๗,๐๗๙,๑๒๕,๒๐๓.๗๙	๓๓๑,๓๖๔,๒๒๐.๖๘	๓๘,๔๓๔,๑๗๘,๖๒๙.๕๖	๕๑๑,๕๐๖,๔๘๖.๙๙	
๒๕๕๕	๒	๔,๗๒๓,๒๒๙,๔๘๓.๖๕	๔๘๙,๗๒๘,๔๓๐.๕๔	๔๓,๑๕๗,๔๐๘,๑๑๓.๒๑	๑,๐๐๑,๒๓๔,๙๑๗.๕๓	
๒๕๕๕	๓	๔,๘๐๐,๑๒๘,๗๙๔.๑๐	๗๘๕,๖๔๐,๕๘๒.๕๖	๕๐,๙๔๓,๕๔๖,๙๐๗.๓๑	๑,๗๘๖,๘๗๕,๕๐๐.๐๙	
๒๕๕๕	๔	๓,๓๘๕,๓๘๐,๒๕๑.๖๐	๘๐๔,๔๐๑,๓๖๓.๙๓	๕๑,๗๔๘,๙๔๗,๑๕๘.๙๑	๒,๕๙๑,๒๗๖,๘๖๔.๐๒	
๒๕๕๕	๕	๒,๔๒๑,๖๒๙,๕๕๓.๔๗	๘๘๑,๓๑๕,๒๑๑.๘๕	๕๓,๖๖๐,๕๕๖,๗๐๒.๓๘	๓,๔๗๒,๕๙๒,๐๗๕.๘๗	
๒๕๕๕	๖	๑,๖๖๙,๖๖๑,๘๕๙.๒๘	๘๖๑,๕๙๕,๒๙๐.๕๐	๕๕,๕๒๒,๒๐๘,๕๖๑.๖๖	๔,๓๓๔,๑๘๗,๓๖๖.๓๗	
๒๕๕๕	๗	๑,๓๒๓,๘๖๐,๙๗๐.๒๓	๘๙๒,๘๐๒,๙๑๔.๒๕	๕๖,๔๑๕,๐๖๙,๕๓๑.๘๙	๕,๒๒๖,๙๙๐,๒๘๐.๖๑	
๒๕๕๕	๘	๑,๙๕๘,๗๐๖,๐๓๘.๒๑	๒,๑๒๖,๙๗๒,๘๗๙.๖๕	๕๘,๕๔๑,๐๔๑,๔๑๑.๕๔	๗,๓๕๓,๙๖๓,๑๖๐.๒๖	
๒๕๕๕	๙	๔,๑๗๔,๗๕๒,๓๓๑.๕๙	๖,๑๑๖,๔๓๔,๐๔๒.๘๕	๖๔,๖๕๗,๔๗๖,๔๖๑.๖๙	๑๓,๔๗๐,๓๙๗,๒๒๐.๑๐	
๒๕๕๕	๑๐	๗,๐๗๘,๑๕๖,๑๑๖.๑๕	๖,๑๓๔,๒๕๒,๔๐๕.๕๙	๖๙,๙๖๙,๖๘๔,๐๑๗.๘๕	๑๙,๖๐๔,๖๓๙,๖๐๗.๖๙	
๒๕๕๕	๑๑	๕,๑๕๖,๑๙๓,๔๔๐.๗๒	๔,๐๕๙,๑๕๙,๘๙๐.๔๐	๗๔,๐๒๘,๘๔๓,๙๐๗.๕๖	๒๓,๖๖๓,๗๘๙,๔๙๘.๐๙	** ๙๓.๘๕%
๒๕๕๕	๑๒	๒๕,๙๓๙,๗๒๐,๔๒๖.๘๗	๑๐,๘๘๗,๗๑๑,๔๕๗.๖๓	* ๑๐๑,๐๖๕,๕๙๗,๘๘๕.๔๓	๓๔,๕๕๑,๕๐๐,๙๕๕.๗๒	
๒๕๕๖	๑	๖,๙๖๒,๓๖๔,๑๒๔.๒๙	๕,๖๐๖,๓๘๖,๘๕๒.๖๕	๑๐๘,๐๒๗,๙๖๒,๐๐๙.๗๒	๔๐,๑๕๗,๘๘๗,๘๐๘.๓๖	
๒๕๕๖	๒	๖,๘๔๘,๙๓๐,๓๓๖.๗๕	๕,๒๐๐,๗๖๙,๕๙๐.๙๘	๑๑๔,๘๗๖,๘๙๒,๓๙๖.๔๗	๔๕,๓๕๘,๖๕๗,๓๙๙.๓๔	
๒๕๕๖	๓	๕,๕๕๗,๑๗๒,๙๗๑.๙๕	๔,๙๗๖,๑๒๘,๘๙๘.๙๖	๑๒๐,๘๖๔,๐๖๕,๓๑๕.๔๒	๕๐,๓๓๔,๗๘๖,๒๙๘.๓๐	
๒๕๕๖	๔	๔,๙๓๓,๙๗๙,๑๗๐.๒๖	๓,๒๙๗,๘๔๗,๘๙๕.๕๗	๑๒๕,๓๙๘,๐๔๔,๔๘๘.๖๘	๕๓,๖๓๒,๖๓๔,๑๙๓.๘๗	
๒๕๕๖	๕	๒,๗๖๒,๖๔๘,๘๑๒.๗๐	๑๗๘๙,๖๓๐,๕๒๑.๗๕	๑๒๘,๑๖๐,๖๙๓,๓๐๑.๓๘	๕๕,๔๒๒,๒๖๕,๗๑๕.๖๑	
๒๕๕๖	๖	๒,๙๑๔,๘๙๓,๑๓๒.๐๓	๒,๘๘๕,๘๙๖,๒๔๔.๕๗	๑๓๑,๐๗๕,๕๘๖,๕๓๖.๔๑	๕๘,๐๐๘,๑๖๐,๙๖๐.๐๘	
๒๕๕๖	๗	๑,๖๐๕,๔๕๘,๓๒๑.๘๐	๑,๓๗๑,๙๓๘,๐๔๒.๓๒	๑๓๒,๖๘๖,๐๔๔,๗๕๕.๒๑	๕๙,๓๘๐,๐๙๙,๐๐๒.๔๐	

ปี	เดือน	เบิกจ่ายเงิน	การชำระคืนเงินต้น	เบิกจ่ายสะสม	ชำระคืนสะสม	% ชำระคืน
๒๕๕๖	๘	๒,๘๐๖,๒๓๔,๓๙๑.๐๑	๒,๖๘๙,๑๖๐,๓๘๑.๑๓	๑๓๕,๔๘๗,๒๗๙,๑๔๖.๒๒	๖๒,๐๖๙,๒๕๙,๓๘๓.๕๓	
๒๕๕๖	๙	๔,๙๐๕,๘๐๔,๒๘๗.๘๐	๕,๓๙๓,๕๙๑,๘๗๘.๕๓	๑๔๐,๓๙๓,๐๘๓,๔๓๔.๐๒	๖๗,๔๖๒,๘๕๑,๒๖๒.๐๖	
๒๕๕๖	๑๐	๑๔,๕๒๓,๔๓๕,๒๖๒.๓๘	๑๕,๐๖๙,๔๕๕,๗๓๘.๐๘	๑๕๕,๙๑๖,๕๑๘,๖๙๖.๔๐	๘๒,๕๓๒,๓๓๗,๐๐๐.๑๔	
๒๕๕๖	๑๑	๘,๓๑๑,๘๙๐,๓๔๐.๑๑	๗,๑๘๕,๙๙๕,๗๐๑.๙๙	๑๖๓,๒๒๘,๔๐๙,๐๓๖.๕๑	๘๙,๗๑๘,๓๓๒,๗๐๒.๑๓	
๒๕๕๖	๑๒	๒๔,๘๙๐,๕๙๖,๖๙๘.๐๕	๙,๓๕๖,๔๖๕,๒๘๒.๗๐	* ๑๘๘,๑๑๙,๐๐๕,๗๓๘.๕๖	๙๙,๐๗๔,๗๙๗,๙๘๔.๘๓	** ๙๘.๐๓%
๒๕๕๗	๑	๙,๒๗๔,๙๕๒,๙๘๖.๖๔	๗,๙๙๔,๖๗๑,๒๗๔.๒๙	๑๙๗,๓๙๓,๙๕๘,๗๒๑.๒๐	๑๐๗,๐๖๙,๔๖๙,๒๕๙.๑๒	
๒๕๕๗	๒	๖,๕๕๗,๓๐๒,๐๔๔.๗๑	๔,๙๘๓,๑๓๕,๙๗๑.๖๘	๒๐๓,๙๔๑,๒๖๐,๗๖๕.๙๑	๑๑๒,๐๕๒,๖๐๕,๒๓๐.๘๐	
๒๕๕๗	๓	๕,๙๗๙,๗๕๓,๕๗๒.๓๙	๔,๗๙๓,๔๖๖,๘๓๓.๗๔	๒๐๙,๙๒๑,๐๑๔,๓๓๘.๓๐	๑๑๖,๘๔๖,๐๗๒,๐๖๔.๕๔	
๒๕๕๗	๔	๔,๘๙๓,๘๕๘,๖๙๗.๐๔	๓,๙๖๗,๒๖๒,๒๐๐.๘๘	๒๑๔,๘๑๔,๘๗๓,๐๓๕.๓๔	๑๒๐,๘๑๓,๓๓๔,๒๖๕.๔๒	
๒๕๕๗	๕	๓,๐๓๕,๒๒๘,๒๔๗.๑๗	๒,๕๘๐,๒๑๑,๕๑๒.๑๔	๒๑๗,๘๕๐,๑๐๑,๒๘๒.๕๑	๑๒๓,๓๙๗,๕๕๕,๗๗๗.๕๖	
๒๕๕๗	๖	๓,๐๓๙,๗๘๒,๙๔๒.๕๑	๑,๘๐๘,๘๑๕,๘๗๑.๔๘	๒๒๐,๘๘๙,๘๘๘,๒๒๕.๐๒	๑๒๕,๒๐๒,๓๖๑,๖๔๙.๐๔	
๒๕๕๗	๗	๑,๖๘๐,๓๘๒,๗๘๖.๘๗	๑,๕๑๕,๔๙๗,๑๐๘.๗๘	๒๒๒,๕๗๐,๒๖๗,๐๑๑.๘๙	๑๒๖,๗๑๗,๘๕๘,๗๕๗.๘๒	
๒๕๕๗	๘	๒,๗๒๗,๘๓๑,๙๐๗.๓๓	๒,๖๒๐,๑๑๗,๘๙๑.๓๓	๒๒๕,๒๙๘,๐๙๘,๙๑๙.๒๒	๑๒๙,๓๓๗,๙๗๖,๖๔๙.๑๕	
๒๕๕๗	๙	๑๐,๑๘๐,๗๑๑,๓๗๒.๓๕	๘,๘๙๗,๗๑๘,๘๖๕.๐๘	๒๓๕,๔๗๘,๘๑๐,๒๙๑.๕๗	๑๓๘,๒๓๕,๖๙๕,๕๑๔.๒๓	
๒๕๕๗	๑๐	๑๓,๑๘๕,๒๑๑,๑๗๔.๖๒	๑๑,๖๗๘,๒๓๐,๓๓๘.๕๐	๒๔๘,๖๖๔,๐๒๑,๔๖๖.๑๙	๑๔๙,๙๑๓,๙๒๕,๘๕๒.๗๓	
๒๕๕๗	๑๑	๑๔,๓๗๒,๐๑๒,๓๓๘.๘๓	๑๒,๔๗๑,๒๔๔,๒๓๗.๓๑	๒๖๑,๐๓๖,๐๓๓,๘๐๕.๐๒	๑๖๒,๓๘๕,๑๗๐,๐๙๐.๐๔	
๒๕๕๗	๑๒	๑๗,๗๙๖,๓๘๔,๖๐๓.๙๕	๑๖,๘๐๙,๙๙๙,๖๔๒.๓๗	๒๘๐,๘๓๒,๔๑๘,๔๐๘.๙๗	๑๗๙,๑๙๕,๑๖๙,๗๓๒.๔๑	** ๙๕.๒๖%
๒๕๕๘	๑	๑๘,๒๗๗,๔๐๕,๓๕๙.๐๗	๑๕,๕๕๒,๑๓๕,๐๖๕.๗๙	๒๙๙,๑๐๙,๘๒๓,๗๖๘.๐๔	๑๙๔,๗๓๗,๓๐๔,๗๙๘.๒๐	
๒๕๕๘	๒	๑๐๙,๕๒๘,๖๐๙.๐๐	๕๕,๒๓๘,๙๒๒.๓๗	๒๙๙,๒๑๙,๓๕๒,๓๗๗.๐๔	๑๙๔,๗๙๑,๕๕๓,๗๒๐.๕๗	

ที่มา : สทบ.

วิเคราะห์ข้อมูลโดย : สทบ.

ข้อมูล : บัญชีรายกองทุนจากธนาคารออมสินและ ธกส.

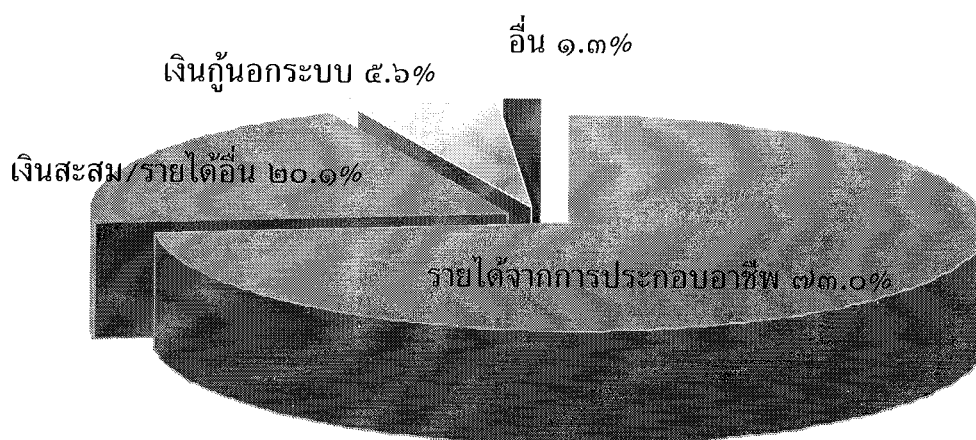
๖) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจในระดับฐานราก

(๑) ตามกระแสจำนวนเงินกู้ยืมหมุนเวียนสะสม มีรายละเอียด ดังนี้

การกู้ยืม	จำนวน	หน่วย
กู้ยืมหมุนเวียนแล้ว	๓-๔	ครั้ง
จำนวนเงินกู้ยืมหมุนเวียนสะสม (สิ้นปี ๒๕๕๗)	๒๘๐,๘๓๒.๔๑	ล้านบาท
จำนวนการกู้ยืม	๑๗,๒๓๓,๒๖๕	ครั้ง
จำนวนผู้กู้ยืม	๑๐,๐๗๙,๙๑๕	ราย

ที่มา : สทบ.

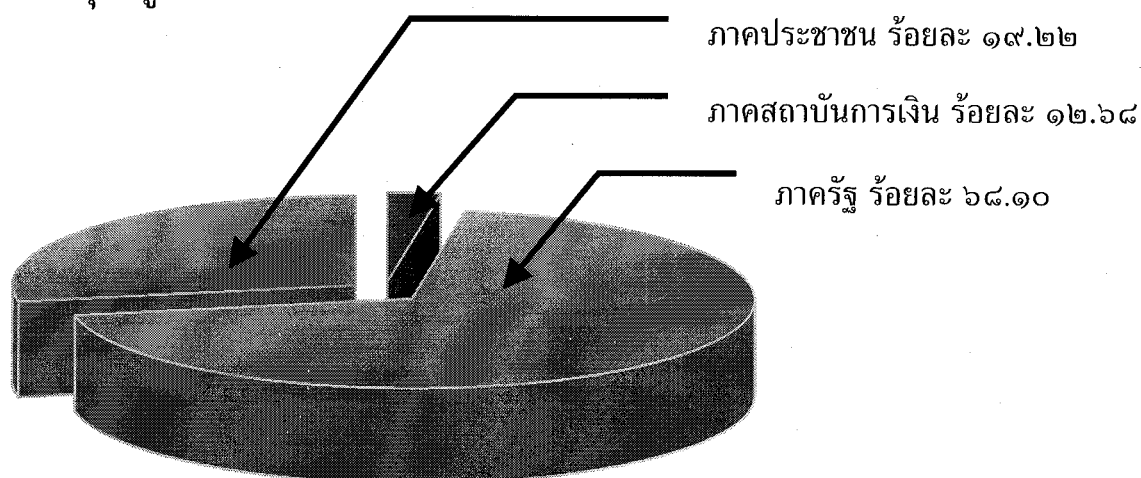
(๒) แหล่งเงินกู้ที่นำมาใช้ชำระหนี้คืน

ที่มา : สถิติแห่งชาติ

ข้อมูลจากศูนย์สถิติแห่งชาติ สอดคล้องกับบัญชีรายกองทุนของธนาคารเกี่ยวกับการเบิกจ่ายและการชำระคืนของกองทุน

(๓) สัดส่วนแหล่งเงินที่มาของกระแสเงินหมุนเวียนในระบบฐานรากจากนโยบายกองทุนหมู่บ้าน

ที่มา : สทบ.

(๔) แหล่งเงินที่มาของกระแสเงินหมุนเวียน

แหล่งเงิน	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ร้อยละ
๑. ภาครัฐ	๗๙,๘๑๙.๐๐	๖๘.๑๐
- การจัดสรรเงินให้กองทุน (กองทุนละ ๑ ล้านบาท)	๗๗,๕๐๘.๐๐	
- เงินเพิ่มแก่กองทุนที่บริหารจัดการดี (กองทุนละ ๑ แสนบาท)	๒,๓๑๑.๐๐	
๒. ภาคประชาชน	๒๒,๕๒๖.๐๖	๑๙.๒๒
- เงินออมของสมาชิก	๑๔,๒๑๙.๓๓	
- ค่าหุ้น/ค่าธรรมเนียมและการบริจาค	๕,๕๘๐.๕๘	
- เงินทุนสมทบจากผลประกอบการของกองทุน*	๒,๗๒๖.๑๕	
๓. ภาคสถาบันการเงิน (ขยายวงเงินกู้ยืม)	๑๔,๘๖๗.๙๘	๑๒.๖๘
- ธนาคารออมสิน	๒,๗๘๓.๔๒	
- ธนาคาร ธ.ก.ส.	๑๑,๐๖๕.๐๐	
- ธนาคารกรุงไทย	๑,๐๑๙.๕๖	
รวม	๑๑๗,๒๑๓.๐๔	๑๐๐

* เป็นเงินทุนที่มาจากผลประกอบการของกองทุนร้อยละ ๑๗.๕ จากผลกำไรในการบริหารที่ผ่านมาสมทบเป็นเงินทุนตามระเบียบของกองทุนแต่ละกองทุน

ที่มา : สทบ.

(๕) การเปลี่ยนแปลงรายได้และการพัฒนาอาชีพ

ผลการดำเนินงาน	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)		
	ดีขึ้น	เท่าเดิม	ลดลง
การพัฒนารายได้	๕๔.๖	๔๓.๔	๒.๐
การพัฒนาอาชีพ	๔๐.๔	๕๕.๙	๓.๗

ที่มา : สถิติแห่งชาติ

ทั้งนี้ : รายได้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้น เฉลี่ยปีละ ๑๘,๙๕๒ บาท

: ลดรายจ่ายภาระหนี้สิน ร้อยละ ๓๘.๒

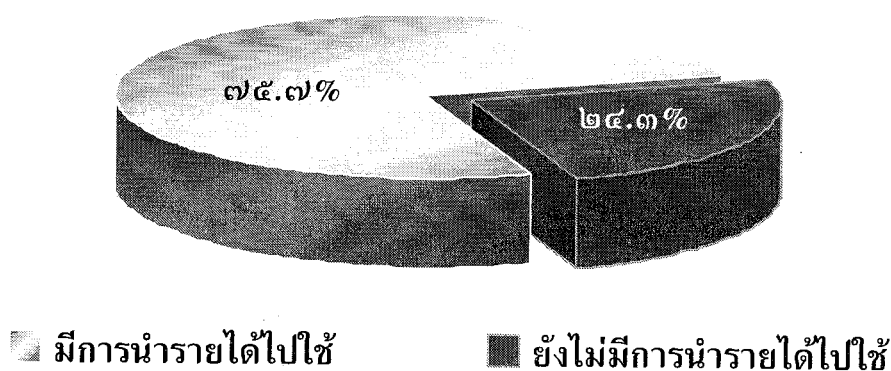
๗) ผลกระทบด้านสังคมในระดับฐานราก

(๑) การจัดสรรเงินจากผลกำไรในการบริหาร

รายได้จากผลกำไรในการบริหารที่ผ่านมา	๑๕,๕๗๘.๐๐ ล้านบาท	
จัดสรรเป็นเงินสมทบแก่กองทุน	๒,๗๒๖.๑๕ ล้านบาท	ร้อยละ ๑๗.๕
จัดสรรเป็นสวัสดิการชุมชน	๓,๓๔๙.๒๗ ล้านบาท	ร้อยละ ๒๑.๕
จัดสรรเป็นเงินปันผลค่าหุ้น	๗,๑๑๙.๑๕ ล้านบาท	ร้อยละ ๔๕.๗
จัดสรรเป็นค่าบริหารจัดการ	๒,๓๘๓.๔๓ ล้านบาท	ร้อยละ ๑๕.๓

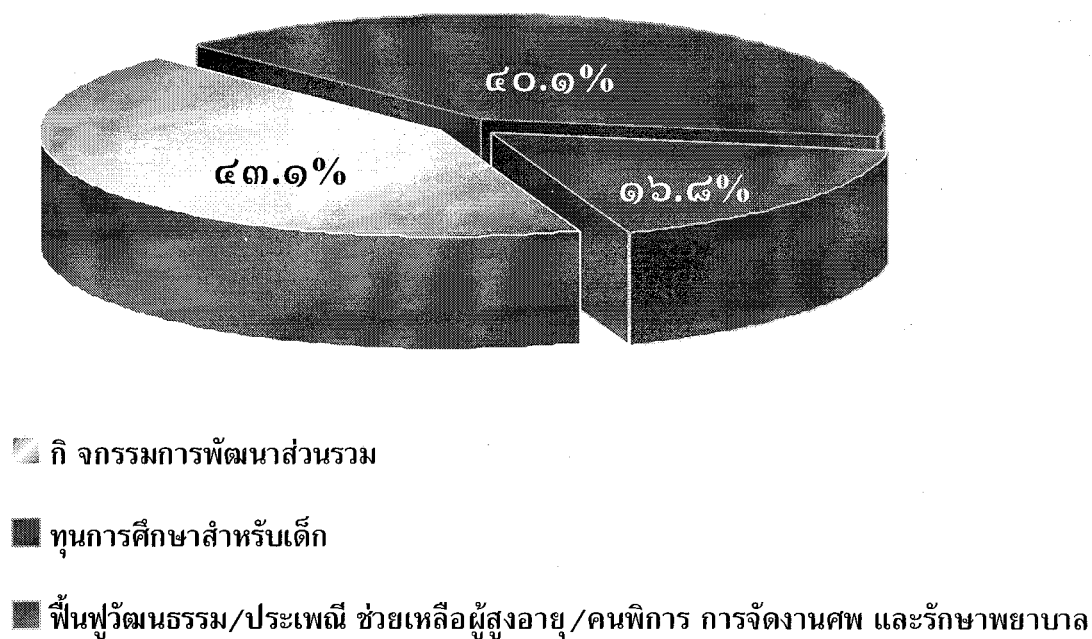
ที่มา : สถิติแห่งชาติ

(๒) การใช้รายได้จัดสวัสดิการชุมชน

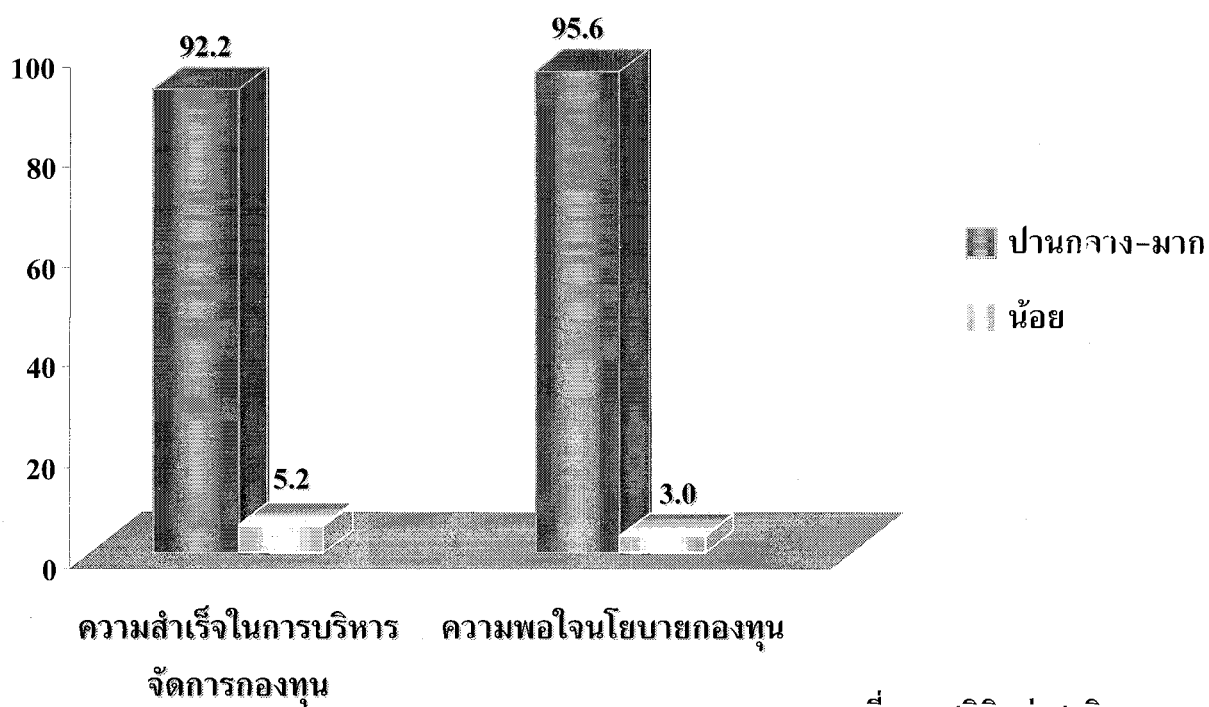
ที่มา : สถิติแห่งชาติ

(๓) ประเภทสวัสดิการ

ที่มา : สถิติแห่งชาติ

(๔) ความคิดเห็นประชาชนที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน

ที่มา : สถิติแห่งชาติ

๑.๓ ปัญหา ข้อจำกัด

ประเด็น	ปัญหา/ข้อจำกัด
๑. ด้านระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	- ระเบียบข้อบังคับของ สทบ. เปลี่ยนแปลงบ่อย และบางครั้งไม่ชัดเจน - ขั้นตอนและวิธีการชำระเงินกู้ยุ่งยาก ซับซ้อน
๒. ด้านความรู้ ความสามารถ	- มีข้อจำกัดเรื่องความรู้เชิงกฎหมาย บัญชี และการบริหาร ทำให้เป็นอุปสรรคในการเดินหน้าเพื่อเป็นนิติบุคคล และธนาคารหมู่บ้าน (สถาบันการเงินชุมชน) รวมถึงการตลาด
๓. ด้านการประสานเชื่อมโยงการพัฒนา	- การทำงานระหว่างกองทุนและภาคพัฒนาต่าง ๆ ยังไม่เชื่อมต่อประสานกันเท่าที่ควร - การประชาสัมพันธ์เรื่องบทบาท หน้าที่ของภาคพัฒนาต่าง ๆ ไม่ต่อเนื่อง
๔. ด้านการติดตาม ประเมินผล	- การติดตาม ตรวจสอบในเชิงพัฒนาไม่ต่อเนื่อง ครอบคลุมทันต่อสถานการณ์
๕. ด้านฐานข้อมูล	- ระบบฐานข้อมูล การส่งผ่านข้อมูลยังไม่ได้มาตรฐานเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบายอื่น - กองทุนหมู่บ้านยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการจัดเก็บ และพัฒนาให้ทันสมัย
๖. ด้านอื่น ๆ	- ขาดการสืบทอดความรู้และการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และขาดแนวร่วมทางความคิดจากคนรุ่นใหม่ (เพราะกรรมการส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุ) - กลไกในพื้นที่เกิดความลังเลในการให้การสนับสนุนช่วยเหลือเพราะห่วงเกรงการทักท้วงการใช้อำนาจหน้าที่

ที่มา : สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๒. กระบวนการขับเคลื่อนนโยบาย

๒.๑ การประเมินศักยภาพการบริหารจัดการกองทุน และการค้นหาคนเก่งชุมชน

๑) การประเมินศักยภาพการบริหารจัดการกองทุน เป็นการจัดระดับมาตรฐานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนา ส่งเสริมให้กองทุนเกิดความเข้มแข็งยั่งยืน โดยในปี ๒๕๕๗ ได้เปลี่ยนรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลการประเมินจากเดิมที่ให้หน่วยงานภายนอกเป็นผู้ประเมิน เช่น สถาบันการศึกษา สถาบันการเงิน กรมการพัฒนาชุมชน มาเป็นเครือข่ายกองทุนระดับตำบลเป็นผู้ประเมินในลักษณะการประเมินชุมชนโดยชุมชน ควบคุมไปกับการปรับปรุงตัวชี้วัดเป็น ๒ ด้านหลัก คือ การบริหารจัดการและการพึ่งพาตนเองได้ รวม ๓๗ ตัวชี้วัด เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นจริงในปัจจุบัน ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนกันยายน ๒๕๕๘

อนึ่ง ในการประเมินครั้งที่แล้ว (ปี ๒๕๕๖) มีกองทุนที่อยู่ในระดับมาตรฐานดีเยี่ยม (AAA) จำนวน ๒๔,๙๐๒ กองทุน ระดับปานกลาง (AA) จำนวน ๕๖,๖๓๓ กองทุน ระดับที่ต้องปรับปรุง (A) จำนวน ๒,๐๙๘ กองทุน

๒) การค้นหาคนเก่งชุมชน “หนึ่งหมู่บ้าน หนึ่งความสามารถพิเศษ” เพื่อเป็นการยกย่อง เชิดชูคนที่มีภูมิปัญญา คนเก่ง คนดี เป็นที่ยอมรับของชุมชน ให้เป็นต้นแบบและนำองค์ความรู้ไปเผยแพร่ ถ่ายทอดสู่ชุมชนรุ่นหลังสืบต่อไป โดยมีเป้าหมายระดับหมู่บ้าน ๗ ละ ๕ คน ระดับตำบล ๗ ละ ๑ คน รวมประมาณ ๔๕๗,๕๐๐ คน ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างประมวลผลจัดทำทะเบียน สาขาภูมิปัญญา คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนกันยายน ๒๕๕๘ เช่นกัน

๒.๒ การสนับสนุนเงินทุนต่อยอดการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน

๑) การจัดสรรเพิ่มทุนกองทุนที่มีการบริหารจัดการดี (AAA) เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่กองทุนที่มีการบริหารจัดการดีมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย เสถียร และถูกจัดอยู่ในมาตรฐานดีเยี่ยม (AAA) โดยการเพิ่ม หรือ เติมเงินเป็นทุนสมทบให้แก่กองทุนดังกล่าว กองทุนละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท โดย ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๘ ได้มีการจัดสรรเพิ่มทุนให้กับกองทุนหมู่บ้าน หรือ ชุมชนต่าง ๆ ที่มีการบริหารจัดการดี รวมทั้งสิ้น ๒๓,๑๑๐ กองทุน หรือ เป็นเงิน ๒,๓๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๒) โครงการขยายวงเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน เป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีความพร้อม และน่าเชื่อถือ ขอกู้เงินจากสถาบันการเงิน ประกอบด้วย ธนาคารออมสิน ธ.ก.ส. และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และนำไปให้สมาชิกกู้ต่อเพื่อนำไปลงทุนประกอบอาชีพ โดย ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๘ กองทุนหมู่บ้านได้รับอนุมัติเงินกู้จากสถาบันการเงินต่างๆ รวม ๒๖,๖๐๗ กองทุน เป็นเงิน ๑๔,๘๖๗.๙๘ ล้านบาท

จำแนกเป็นรายสถาบันการเงิน ดังนี้

ธนาคาร	อนุมัติวงเงินกู้ยืม	
	กองทุน	จำนวนเงิน(ล้านบาท)
๑. กรุงไทย	๑,๐๙๕	๑,๐๑๙.๕๖
๒. ธ.ก.ส.	๒๒,๑๒๒	๑๑,๐๖๕.๐๐
๓. ออมสิน	๓,๓๙๐	๒,๗๘๓.๔๒
รวม	๒๖,๖๐๗	๑๔,๘๖๗.๙๘

๒.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนและเชื่อมต่อเครือข่าย

๑) จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเครือข่ายกองทุนทั่วประเทศ เป็นการเสริมสร้างพลังชุมชน ทั้งพลังคน พลังทุน พลังความคิดของเครือข่ายกองทุนทุกระดับตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด เพื่อไปช่วยสร้างความเข้มแข็งให้แก่กองทุนได้แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน และกันตามวิถีชุมชน ในลักษณะ “พี่สอนน้อง” หรือ “เพื่อนสอนเพื่อน” ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนา กลุ่ม พัฒนาอาชีพ กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนเข้าด้วยกัน

๒) จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเครือข่ายกองทุนตามหลักอิสลามทั่วประเทศ เพื่อเป็นการสร้างโอกาสให้กองทุนหมู่บ้านตามหลักอิสลาม ที่กระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ได้มาพบปะพูดคุยกันเป็นระยะ ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ วิธีการบริหารจัดการกองทุนตามหลักอิสลาม เช่น การคิดค่าตอบแทนเงินกู้ การคิดค่าธรรมเนียม การจัดสวัสดิการชุมชน เป็นต้น และที่สำคัญ คือ การร่วมกันค้นหาแนวทางความร่วมมือเพื่อพัฒนาเชื่อมโยงในรูปเครือข่าย

๓) การติดตามช่วยเหลือกองทุนหมู่บ้านโดยคณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งในระดับส่วนกลางและระดับจังหวัด/อำเภอ โดยการออบุเยี่ยมเยียนให้ความรู้ พร้อมแก้ไขปัญหา รวมถึงการสร้างความรู้ความตระหนักในเรื่องการออมเงินแก่กองทุนหมู่บ้านและเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

๔) การติดตามพัฒนากองทุนในเขตพื้นที่ทหาร สทบ. ร่วมกับคณะกรรมการโครงการนำร่องกองทุนชุมชนทหารและคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนชุมชนอื่น ดำเนินการกำหนดแนวทาง แผนการปฏิบัติงาน และออกติดตามช่วยเหลือกองทุนชุมชนทหารที่ได้รับการจัดสรรเงินกองทุน ๑ ล้านบาท ทั้งสิ้น ๗๓๘ ชุมชนทั่วประเทศ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้ เช่น การบริหารจัดการกลุ่ม การจัดทำบัญชี การออมเงิน ตลอดจนให้มีการรายงานผลการดำเนินงานพร้อมปัญหาอุปสรรค ทุกเดือนเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันเหตุการณ์

๒.๔ การสร้างกระบวนการเรียนในโรงเรียนและชุมชน

๑) ร่วมกับสำนักผู้ตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการประจำเขตตรวจราชการที่ ๑๒ จังหวัดยะลา จัดทำหลักสูตรการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามหลักศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยในเบื้องต้นได้ดำเนินการนำร่องใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้และจะขยายผลสู่กองทุนหมู่บ้านตามหลักศาสนาอิสลามในจังหวัดอื่น ๆ ณ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำตำราเรียนที่สมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเรียนการสอนต่อไป

๒) ร่วมจัดทำสื่อการฝึกอบรมเรื่อง “กองทุนหมู่บ้าน : เศรษฐกิจชุมชนแก้ปัญหาความยากจน” ร่วมกับสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นคณะทำงานศึกษา วิจัยและจัดการความรู้กองทุนหมู่บ้าน ภายใต้คณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้ผู้แทนกองทุนหมู่บ้าน เครือข่าย สถาบันการเงิน และภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร/สื่อที่จะใช้ในการฝึกอบรม เพื่อนำไปใช้ในการให้ความรู้แก่กรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้าน สมาชิก เครือข่ายกองทุน ผู้นำชุมชน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องและโรงเรียนที่สนใจ ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการเรียบเรียง คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนกรกฎาคมนี้

๓) ร่วมกับอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านจังหวัดร้อยเอ็ด เครือข่ายกองทุนระดับจังหวัด และคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด จัดทำหลักสูตรกองทุนหมู่บ้านสืบสานด้วยโรงเรียน(หลักสูตรท้องถิ่น) เพื่อให้โรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียน ปัจจุบันได้จัดทำหลักสูตรเสร็จแล้ว และได้นำไปใช้ในโรงเรียนนำร่องแล้ว ๓๖ โรงเรียน แยกเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา ๒๐ โรงเรียน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ๑๖ โรงเรียน โดยมีรูปแบบการเรียนการสอนทั้งในชั้นเรียนและการศึกษาดูงาน ณ ที่ทำการกองทุน

๔) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาและสถาบันการเงิน จัดทำเค้าโครงหลักสูตรการบริหารองค์การการเงินชุมชน ซึ่งเป็นหลักสูตรในระดับปริญญาโท เพื่อให้ผู้ทำงานเกี่ยวกับชุมชน กองทุนหมู่บ้านได้มีโอกาสสร้างเสริมความรู้ ความสามารถในการเป็นนักวางแผน นักบริหารจัดการ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการปรับปรุงขอบเขตเค้าโครงให้ครอบคลุมเหมาะสมกับการนำไปใช้ปฏิบัติจริง

๒.๕ การเชื่อมต่อกองทุนหมู่บ้านกับนโยบายอื่นของรัฐ

สทบ.และคณะทำงานโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ได้ประชุมหารือร่วมกันเพื่อหาแนวทางการเชื่อมต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านกับโครงการ SML

ตลอดจนแนวทางในการบริหารงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการศึกษและออกแบบกลไกการบริหารที่เหมาะสม

๒.๖ การช่วยเหลือกองทุนหมู่บ้านที่ประสบภัยสึนามิ

สืบเนื่องจากการเกิดภัยพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ กองทุนหมู่บ้านในเขตภาคใต้ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามันใน ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ตรัง สตูล และระนอง ได้รับความเสียหาย จึงมีการช่วยเหลือกองทุนที่ได้รับความเสียหาย ตลอดจนมีการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือภัยพิบัติ ดังนี้

๑. สถานการณ์ความเสียหาย

๑.๑ ความเสียหายของกองทุนที่เปิดบัญชีกับธนาคารออมสิน

ที่	จังหวัด	จำนวน กองทุน	ผู้เสียชีวิต		ผู้สูญหาย		รวม		หมายเหตุ
			คน	หนี้สิน	คน	หนี้สิน	คน	หนี้สิน	
๑.	ภูเก็ต	๗	๘	๑๖๐,๐๐๐	-	-	๘	๑๖๐,๐๐๐	
๒.	พังงา	๔๙	๑๖๙	๓,๕๓๘,๐๖๖	๑๙๓	๑,๕๔๓,๗๔๓	๓๖๒	๕,๐๘๑,๘๐๙	
๓.	กระบี่	๑๐	๒๐	๕๐๐,๐๐๐	๔	๘๐,๐๐๐	๒๔	๕๘๐,๐๐๐	
รวม		๖๖	๑๙๗	๔,๐๙๘,๐๖๖	๑๙๗	๑,๖๒๓,๗๔๓	๓๙๔	๕,๗๒๑,๘๐๙	

๑.๒ ความเสียหายของกองทุนที่เปิดบัญชีกับ ธ.ก.ส.

ที่	จังหวัด	จำนวนกองทุน	สมาชิกผู้เดือดร้อน		หมายเหตุ
			คน	ต้นเงิน ที่คงเป็นหนี้	
๑.	สตูล	๑	๗๗	๙๔๗,๘๙๐	ไม่มีสมาชิกที่เสียชีวิตและสูญหาย
๒.	พังงา	๖	๘	๑๖๐,๕๐๐	ไม่มีสมาชิกที่เสียชีวิตและสูญหาย
๓.	ตรัง	๒	๑๒๒	๑,๗๓๗,๐๒๕	ไม่มีสมาชิกที่เสียชีวิตและสูญหาย
๔.	ระนอง	๑	๗๐	๑,๑๐๐,๐๐๐	ไม่มีสมาชิกที่เสียชีวิตและสูญหาย
รวม		๑๐	๒๗๗	๓,๙๔๕,๔๑๕	

๒. การให้ความช่วยเหลือ

๒.๑ ธนาคารออมสิน ดำเนินการให้ความช่วยเหลือสมาชิกและกองทุน ฯ รวมทั้งสิ้น ๗,๑๗๐,๖๑๑ บาท แยกออกเป็น ๒ โครงการ ดังนี้

๑) “เติมให้เต็มล้าน” ชำระหนี้สินสมาชิกกองทุนฯ ที่เสียชีวิตและสูญหาย โดยโอนเงินเข้าบัญชีกองทุนฯ เพื่อให้เงินล้านคงเหลืออยู่ในบัญชีเต็ม โดยไม่ต้องขอตัดหนี้สูญ ขณะนี้ได้โอนเงินเข้าบัญชีกองทุนฯ เรียบร้อยแล้ว

ที่	จังหวัด	จำนวนกองทุน	จำนวนเงินที่โอน (บาท)	หมายเหตุ
๑.	ภูเก็ต	๔	๓๙,๗๗๗	
๒.	พังงา	๓๖	๒,๗๓๐,๘๓๔	
รวม		๔๐	๒,๗๗๐,๖๑๑	

๒) “บำรุงขวัญ” เพื่อฟื้นฟูกิจการสำนักงานกองทุนฯ ซึ่งได้รับความเสียหายกองทุนละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยโอนเข้าบัญชีจากกองทุนฯ ขณะนี้ได้โอนเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ที่	จังหวัด	จำนวนกองทุน	จำนวนเงินที่โอน (บาท)	หมายเหตุ
1.	ภูเก็ต	๓	๖๐๐,๐๐๐	
2.	พังงา	๑๙	๓,๘๐๐,๐๐๐	
รวม		๒๒	๔,๔๐๐,๐๐๐	

๒.๒ ธ.ก.ส. ให้ความช่วยเหลือกองทุนฯ กลุ่มองค์กรและชุมชน สำหรับกองทุนหมู่บ้านนั้นเป็นการให้ความช่วยเหลือในลักษณะโครงการเงินทุนหมุนเวียน ในวงเงินกองทุนละ ๑๐๐, ๐๐๐- ๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยโอนเข้าบัญชีกองทุนฯ ขณะนี้อยู่ระหว่างการโอน รายละเอียดดังนี้

ที่	จังหวัด	จำนวน กอง ทุน	จำนวนเงินที่โอน (บาท)	หมายเหตุ
๑.	กระบี่	๑๓	๑,๔๐๐,๐๐๐	กองทุนละ ๑๐๐,๐๐๐
๒.	พังงา	๑๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	กองทุนละ ๒๐๐,๐๐๐
๓.	ตรัง	๒	๒๐๐,๐๐๐	กองทุนละ ๑๐๐,๐๐๐
๔.	ระนอง	๑๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	กองทุนละ ๑๐๐,๐๐๐
รวม		๓๖	๔,๕๐๐,๐๐๐	

หมายเหตุ : จำนวนกองทุนที่ ธ.ก.ส. ให้ความช่วยเหลือ มีจำนวนมากกว่าจำนวนกองทุนที่เสียหายจากรายงาน ทั้งนี้เนื่องจากการให้ความช่วยเหลือของ ธ.ก.ส. เป็นไปตามจำนวนกองทุนที่เสนอขอความช่วยเหลือผ่าน ธ.ก.ส. จังหวัด

๓. ทิศทางนโยบาย

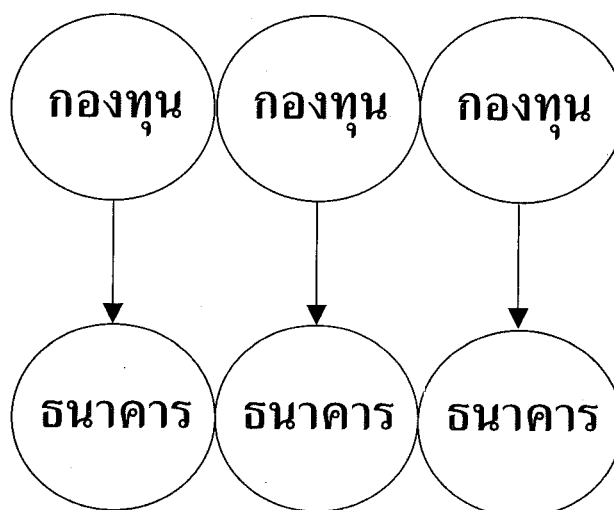
๓.๑ การยกระดับกองทุนหมู่บ้านที่มีความพร้อมเป็นสถาบันการเงินชุมชน (ธนาคารหมู่บ้าน)

๑) **ทำแผนปฏิบัติการ ๔ ปี (ปี ๒๕๔๘-๒๕๕๑) ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดความยากจน** : การยกระดับกองทุนหมู่บ้านที่มีความพร้อมเป็นสถาบันการเงินชุมชน ถือเป็นกลยุทธ์หลักที่รัฐบาลให้ความสำคัญสูงสุด โดยกำหนดเป็นกลยุทธ์ของการพัฒนาในยุทธศาสตร์ระดับชุมชน มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างขบวนการชุมชนให้เข้มแข็งและเชื่อมโยงประโยชน์จากปัจจัยแวดล้อม โดยชุมชนจะได้รับการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน และได้รับโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนเองอย่างสอดคล้องกับวิถีชุมชน ในรูปแบบของการบูรณาการดำเนินงานเงิน คน ร่วมกับภาคีพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ปัจจุบัน สทบ. อยู่ระหว่างการจัดทำรายละเอียดแผนงานโครงการ และเป้าหมายให้สมบูรณ์

๒) แนวทางการจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน

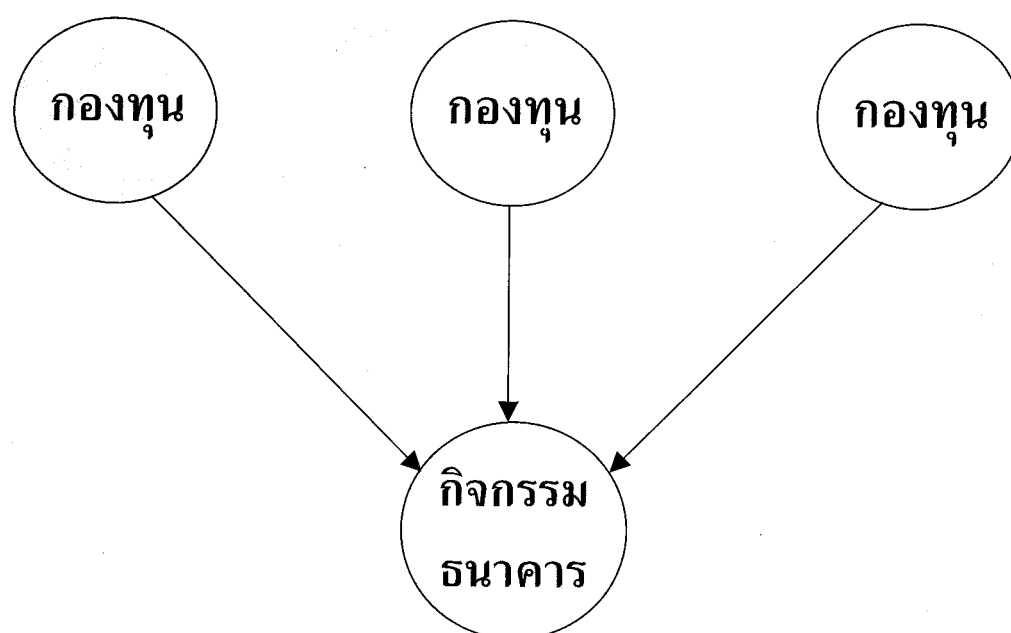
สทบ. ได้ดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนระดับรากหญ้า โดยได้ดำเนินงานตามปรัชญา วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงานของ สทบ. จึงทำให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาในด้านอาชีพ สังคม องค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การบริหารจัดการแบบประชาธิปไตยอย่างมีส่วนร่วม รวมทั้งพัฒนากองทุนหมู่บ้านเป็นเครือข่ายกองทุน เพื่อเป็นเครื่องมือพาไปสู่การเชื่อมประสานนโยบายอื่น ๆ และความเข้มแข็งของประชาชนในการยกระดับ (enhancing) กองทุนหมู่บ้าน ตามนโยบายของรัฐบาล ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ (ข) ระดับชุมชน กลยุทธ์หลักเรื่องการยกระดับกองทุนหมู่บ้านที่มีความพร้อมเป็นสถาบันการเงินชุมชน สทบ. จึงได้ประชุมหารือ แนวทางการจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชนกับกระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ได้ข้อสรุปดังนี้

(๑) รูปแบบหนึ่ง สถาบันการเงินชุมชน เป็นกิจกรรมหนึ่งของกองทุนหมู่บ้าน เช่น สถาบันการเงินชุมชนบ้านป่าไผ่กลาง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ และสถาบันการเงินชุมชนบ้านหนองดุก ต.ควนสุบรรณ อ.บ้านนาสาร จ.สุราษฎร์ธานี

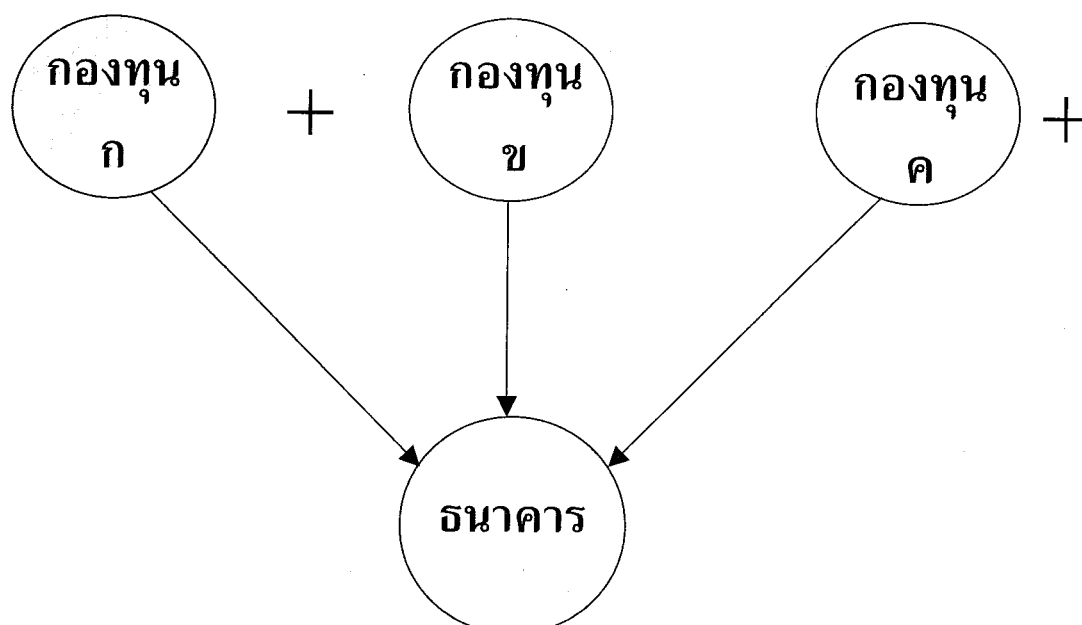

(๒) รูปแบบสอง กองทุนหมู่บ้านหลาย ๆ กองทุนร่วมกันจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน แยกเป็น

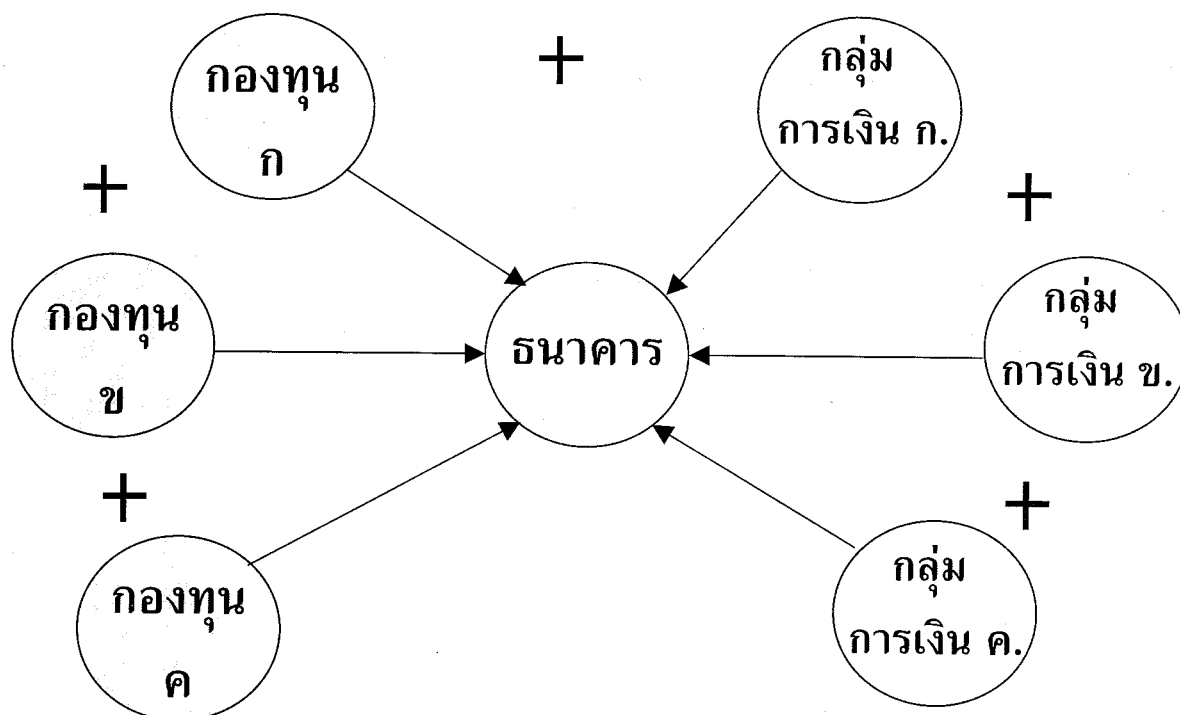
- ◆ มีกรรมการบริหารธนาคารชุดเดียวและใช้สถานที่เดียวกันเป็นสำนักงาน
- ◆ กรรมการบริหารธนาคารมีหลายชุด(แต่ละกองทุนมีกรรมการบริหารของตนเอง) แต่มาใช้สถานที่เดียวกันเป็นสำนักงาน เช่น สถาบันการเงินชุมชนตำบลปวนพุ กิ่งอำเภอหนองหิน จ.เลย

(๓) รูปแบบสาม กองทุนหลาย ๆ กองทุน ยุบรวมกันจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน โดยมีกรรมการบริหารธนาคารชุดเดียว สถานที่สำนักงานที่เดียว

(๔) รูปแบบสี่ สถาบันการเงินชุมชน ที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้านร่วมกับกลุ่มการเงินในชุมชน

๓) กิจกรรมของสถาบันการเงินชุมชน ภายใต้กรอบ พ.ร.บ. กองทุนหมู่บ้านฯ พ.ศ. ๒๕๔๗ สถาบันการเงินชุมชน สามารถดำเนินธุรกรรมได้ ๓ แบบ คือ การรับฝากเงิน (มาตรา ๕(๓)) การกู้ยืมเงิน (มาตรา ๕(๓)และมาตรา ๙ (๕)) และการให้กู้ยืมเงิน (มาตรา ๕ (๑)และ (๒)) สำหรับการให้บริการชำระเงิน (Pay Point) ต้องศึกษาแนวทางว่าจะดำเนินการได้โดยวิธีใดต่อไป เนื่องจากในกฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจน เช่น การได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนของธนาคารของรัฐในการรับชำระเงิน

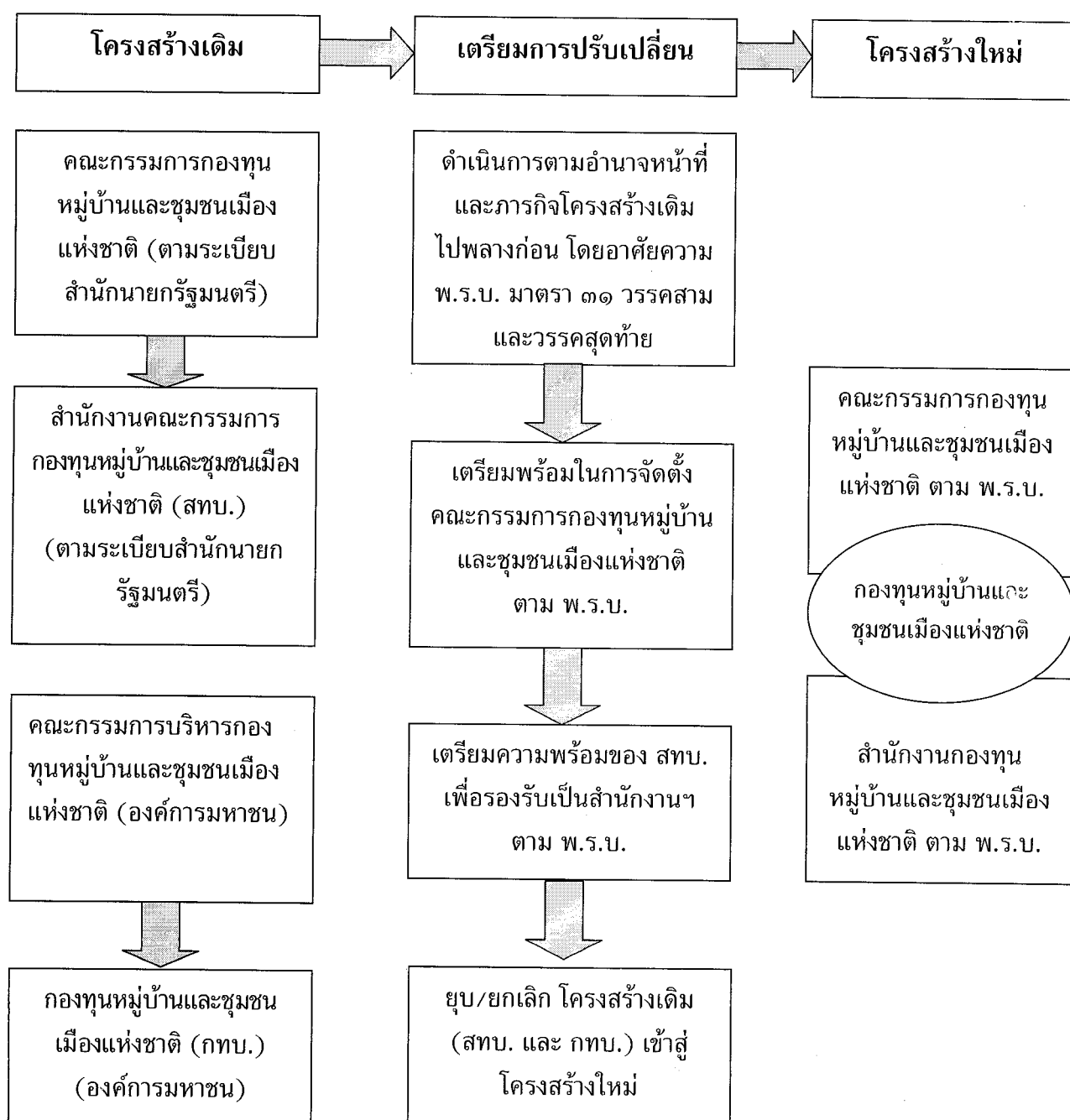
ปัจจุบัน สทบ. ได้มีการทำบันทึกความร่วมมือกับธนาคารออมสิน ธ.ก.ส. และธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) เพื่อร่วมกันพัฒนาขับเคลื่อนกองทุนหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็งพร้อมบริหารงานในรูปแบบของสถาบันการเงินชุมชนต่อไปพร้อมทั้งกำลังเร่งประมวลผล ถอดรูปแบบการบริหารงานของสถาบันการเงินชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปเผยแพร่ สร้างความรู้ความเข้าใจแก่กองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ เส้นทาง (Road map) การจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

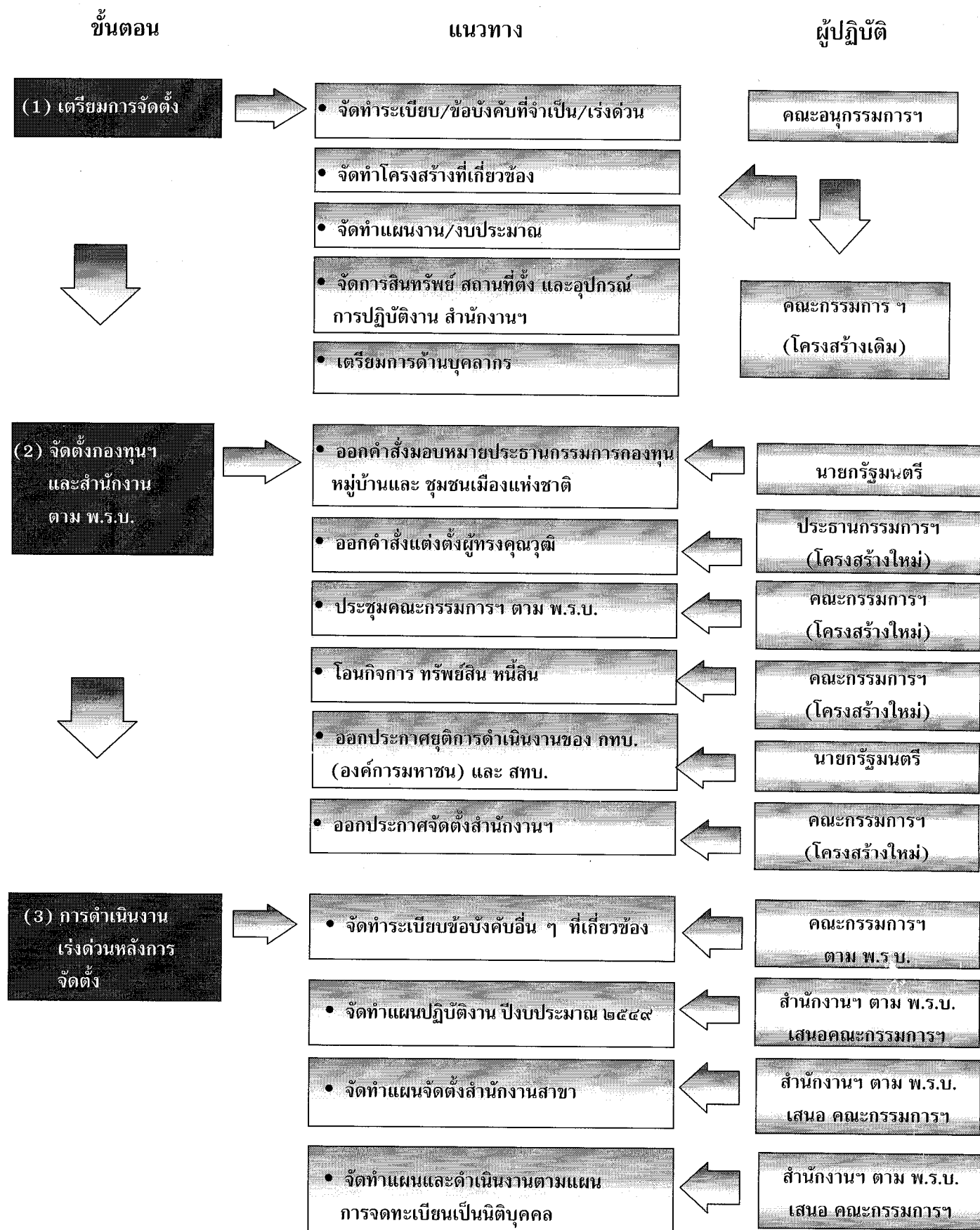
ภายใต้ พ.ร.บ. กองทุนหมู่บ้านที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ ให้จัดตั้งหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคล ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เพื่อทำหน้าที่บริหารนโยบาย แนวทางการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แทนองค์กรเดิมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

สทบ. ได้จัดทำกรอบแนวคิด และเส้นทาง การจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติดังนี้

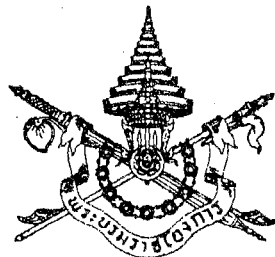
๑) กรอบแนวคิดเส้นทาง (Road Map) การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

๒) เส้นทาง (Road Map) การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติ

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๔๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๔๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“กองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนในเขตเทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือเขตพื้นที่อื่น ทั้งนี้ โดยมีขอบเขตตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“กรรมการกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือกรรมการในคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของกองทุนหมู่บ้านหรือสมาชิกของกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

กองทุนหมู่บ้าน

มาตรา ๕ ในแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองให้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกชื่อว่า “กองทุนหมู่บ้าน” หรือ “กองทุนชุมชนเมือง” แล้วแต่กรณี โดยให้คณะผู้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านยื่นขอจัดตั้งและจดทะเบียนกองทุนหมู่บ้านต่อนายทะเบียนกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

กองทุนหมู่บ้านที่จดทะเบียนตามวรรคหนึ่งให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๒) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเร่งด่วนสำหรับประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๓) รับฝากเงินจากสมาชิกและจัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนอื่น เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์

(๔) ให้กู้ยืมเงินแก่กองทุนหมู่บ้านอื่น เพื่อประโยชน์ในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๕) กระทำการใดๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพชีวิต สวัสดิภาพ และสวัสดิการของสมาชิกหรือประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่มิถูกกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับใด กำหนดให้กิจการกองทุนหมู่บ้านต้องดำเนินการหรือต้องเสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียม อันเป็นภาระที่ไม่เหมาะสมหรือเกินสมควร คณะกรรมการอาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการให้มีการลดภาระดังกล่าวแก่กิจการของกองทุนหมู่บ้านได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๖ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านประกอบด้วย

(๑) เงินที่คณะกรรมการจัดสรรให้

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๓) เงินที่สมาชิกลำเลียงมาลงหุ้นหรือฝากไว้กับกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนหมู่บ้านได้รับบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ

(๕) ดอกผล รายได้ หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน

มาตรา ๗ สมาชิกและกรรมการกองทุนหมู่บ้านต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

การคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

มาตรา ๘ การจัดตั้ง การจดทะเบียน และการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๙ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล และจัดสรรดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน

(๒) ออกประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับ เกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้าน

- (๓) จัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้าน หรือสำนักงานกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี
- (๔) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก
- (๕) จัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด
- (๖) พิจารณาเงินกู้ยืมให้แก่สมาชิกหรือกองทุนหมู่บ้านอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด
- (๗) ทำนิติกรรม สัญญา หรือดำเนินการเกี่ยวกับการระดมทุนของกองทุนหมู่บ้าน
- (๘) จัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด
- (๙) สำรวจ และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ อุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชน ในเขตพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ตลอดจนข้อมูลและการดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนอื่นๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
- (๑๐) พิจารณาดำเนินการใดๆ เพื่อสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดของสมาชิกและหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
- (๑๑) ดำเนินการอื่นใดเพื่อให้สอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่นๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
- (๑๒) ติดตามและประเมินผลการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน
- (๑๓) รายงานผลการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตลอดจนรายงานเรื่องดังกล่าวให้สมาชิกทราบตามที่คณะกรรมการกำหนด
- (๑๔) ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

การดำเนินการใดๆ ตาม (๑๐) ให้ใช้จ่ายจากเงินรายได้ของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งมีเงินที่ได้รับจัดสรรจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการเลิกกองทุนหมู่บ้านใด ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ และหนี้สินของกองทุนหมู่บ้านนั้น ไปเป็นของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่กองทุนหมู่บ้านใดยุบรวมกับกองทุนหมู่บ้านอื่นเพื่อจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านใหม่ หรือยุบรวมกับกองทุนหมู่บ้านอื่น ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ และหนี้สินของกองทุนหมู่บ้านนั้น

ไปเป็นของกองทุนหมู่บ้านที่จัดตั้งใหม่หรือกองทุนหมู่บ้านที่ไปรวม แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่กองทุนหมู่บ้านใดแยกกองทุนหมู่บ้านบางส่วนเพื่อจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านใหม่ หรือแยกกองทุนหมู่บ้านบางส่วนเพื่อรวมกับกองทุนหมู่บ้านอื่น ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ และหนี้สินบางส่วนของกองทุนหมู่บ้านนั้น ไปเป็นของกองทุนหมู่บ้านที่จัดตั้งใหม่หรือกองทุนหมู่บ้านที่ไปรวม แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๒

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

มาตรา ๑๑ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยเป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อจัดสรรให้กองทุนหมู่บ้านสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๒) เป็นผู้จัดหาแหล่งเงินทุนและประสานงานในการกู้ยืมเงินระหว่างกองทุนหมู่บ้าน

(๓) ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของตนเอง

(๔) สนับสนุนการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองทั้งในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๕) สนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

มาตรา ๑๒ ทูลและทรัพย์สินในการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วย

(๑) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๓๑

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๓) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้รับบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใดๆ

(๔) ดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

มาตรา ๑๓ กิจการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ไม่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน และกฎหมายว่าด้วยประกันสังคม ทั้งนี้ ผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๑๔ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๑๕ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ให้จ่ายจากเงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

รายได้ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติให้เป็นของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน

เงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติส่วนที่ยังมิได้จัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้าน ให้นำไปหาผลประโยชน์ได้โดยการฝากกับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจหรือธนาคารพาณิชย์ หรือซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาล ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ทรัพย์สินอื่นของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติให้นำไปหาผลประโยชน์ซึ่งไม่มีลักษณะที่เสี่ยงต่อความเสียหายได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า “กทบ.” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือผู้ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง

(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง

(๔) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการ

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขานุการนายกรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน อธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

(๕) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมาจากผู้แทนกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวนสิบสี่คน

(๖) ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคน

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๕) และ (๖) ตามหลักเกณฑ์และ
วิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๕) ให้คำนึงถึงชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน
ประธานกรรมการอาจแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการได้

มาตรา ๑๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้
แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิแทน โดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้น
จากตำแหน่ง

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่
ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินการต่อไปจนกว่ากรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการมีมติให้ออก

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำ
โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติและ
สำนักงาน

(๒) จัดหาเงินทุนของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และจัดสรรเงินให้แก่กองทุนหมู่บ้าน

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการนำทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไปหาผลประโยชน์

(๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดตั้งและจดทะเบียนกองทุนหมู่บ้าน

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการคัดเลือก คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งการบริหารงานและการประชุมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

(๗) ออกระเบียบเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิก

(๘) ออกระเบียบเกี่ยวกับการเลิก ยุบรวม หรือแยกกองทุนหมู่บ้าน

(๙) ออกระเบียบเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน

(๑๐) ออกระเบียบเกี่ยวกับคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การปฏิบัติงานในหน้าที่และการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ

(๑๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา วิจัย และพัฒนากองทุนหมู่บ้าน

(๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสร้างและพัฒนาเครือข่ายกองทุนในทุกระดับ

(๑๓) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๔) รายงานผลการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งจัดทำงบการเงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๕) ติดตามผลและประเมินผลการดำเนินการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแล้วรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

(๑๖) ออกประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่ง เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ในกรณีที่มีการออกระเบียบใหม่เกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือสมาชิก ถ้ากรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือสมาชิกผู้ใดมีคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามขัดกับระเบียบใหม่ดังกล่าว ให้ผู้นั้นพ้นจากการเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือสมาชิก แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๐ กรรมการและอนุกรรมการอาจได้รับเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอย่างอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้จ่ายจากเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ที่ปรึกษาอาจได้รับค่าตอบแทน ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

มาตรา ๒๑ ให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีสำนักงานใหญ่ เรียกว่า “สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า “สทบ.” และอาจตั้งสาขาตามความจำเป็นก็ได้

มาตรา ๒๒ สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
- (๒) เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- (๓) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- (๔) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน และรายงานผลต่อคณะกรรมการ

(๕) ติดตามผลและประเมินผลการดำเนินการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

(๖) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการเป็นผู้คัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไป และรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของสำนักงาน

ผู้อำนวยการอาจแต่งตั้งรองผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเป็นผู้ช่วยปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้อำนวยการหรือบุคคลซึ่งผู้อำนวยการมอบอำนาจ เป็นนายทะเบียนกองทุนหมู่บ้าน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด

ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้าง และรับผิดชอบการบริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด

ในกิจการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นิติกรรมที่ผู้อำนวยการกระทำโดยฝ่าฝืนระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนดย่อมไม่ผูกพัน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ให้ผู้อำนวยการได้รับเงินค่าจ้าง ค่าตอบแทน และเงินอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การปฏิบัติงานในหน้าที่ และการประเมินผล การปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน รัฐมนตรีอาจขอให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ มาปฏิบัติงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างในสำนักงานเป็นการชั่วคราวได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับอนุมัติจาก ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของผู้นั้น แล้วแต่กรณี

เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดได้รับอนุมัติให้มาปฏิบัติงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการได้รับอนุญาตให้ออกจากราชการหรือออกจากงานไปปฏิบัติงานใดๆ และให้นับเวลา ระหว่างที่มาปฏิบัติงานในสำนักงาน สำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญหรือประโยชน์ตอบแทนอื่น ทำนองเดียวกันเสมือนอยู่ปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานเต็มเวลาดังกล่าว แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๕ ในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๒๔ ขอลกลับเข้ารับราชการหรือปฏิบัติงาน ในสังกัดเดิมภายในกำหนดเวลาที่อนุมัติ ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและ รับเงินเดือนตามข้อตกลงที่ทำไว้ในการอนุมัติตามมาตรา ๒๔

หมวด ๓

การบัญชีและการตรวจสอบ

มาตรา ๒๖ ภายในกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีให้สำนักงานจัดทำงบการเงิน แสดงฐานะการเงินและทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและการดำเนินการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้ตามที่เห็นสมควร ในการนี้ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบ

ให้ผู้ตรวจสอบตามวรรคหนึ่งจัดส่งผลประกอบการและงบการเงินให้สำนักงาน และแสดงความเห็น ภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๒๘ ให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติแล้วรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ให้สำนักงานจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด การปิดบัญชีให้กระทำปีละหนึ่งครั้งตามรอบปีงบประมาณ และให้จัดส่งงบการเงินให้สำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบและแสดงความเห็นภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบและแสดงความเห็นแล้ว ให้เสนองบการเงินดังกล่าวต่อ คณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๔

การกำกับและควบคุม

มาตรา ๒๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยทั่วไปเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล หรือมติของคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่ผู้อำนวยการเห็นว่ากองทุนหมู่บ้านดำเนินการจัดการกองทุนหมู่บ้านในลักษณะที่อาจเป็นเหตุ ให้เกิดความเสียหายแก่กองทุนหมู่บ้าน หรือกองทุนหมู่บ้านไม่ปฏิบัติตามประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้พิจารณาสั่งระงับการจ่ายเงินของกองทุนหมู่บ้าน หรือให้กองทุนหมู่บ้านชดเชยหรือให้ส่งคืนเงินที่เบิกจ่ายไปแล้ว โดยให้แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังกองทุน หมู่บ้าน

หากกองทุนหมู่บ้านไม่เห็นด้วยกับคำสั่งตามวรรคสอง ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งของผู้อำนวยการ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๐ ให้กองทุนหมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นกองทุนหมู่บ้านตามพระราชบัญญัตินี้ และ ให้ดำเนินการจดทะเบียนตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ภายในระยะเวลาสามปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๑ เมื่อได้มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๔ เสร็จสิ้นลงแล้ว และให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวดำเนินการตามมาตรา ๔๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยประกาศยุติการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในราชกิจจานุเบกษา

ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ เงินงบประมาณ รายได้และลูกจ้างของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๔ และของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ในส่วนที่เกี่ยวกับสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ ไปเป็นของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๔ และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ไปจนกว่าจะมีคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้กรรมการกองทุนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านตามพระราชบัญญัตินี้จนครบวาระ

ให้สมาชิกตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นสมาชิกต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

ในวาระเริ่มแรก ให้ผู้อำนวยการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ไปจนกว่าสัญญาจ้างผู้อำนวยการตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจะสิ้นสุดลง และเมื่อสัญญาจ้างสิ้นสุดลงแล้วให้ดำเนินการคัดเลือกผู้อำนวยการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

ในระหว่างยังไม่มี การคัดเลือกผู้ อำนวยการตามวรรคหก ให้ประธานกรรมการ แต่งตั้งบุคคลใด บุคคลหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ อำนวยการไปจนกว่าผู้ อำนวยการที่ได้รับคัดเลือกตามพระราชบัญญัตินี้ จะเข้ารับหน้าที่

ให้นำบรรดาประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่ง ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาใช้บังคับกับการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลมจนกว่าจะได้มีประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของคณะกรรมการที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดเป็นอย่างอื่น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้วยการให้ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านหรือชุมชนตามภูมิปัญญาหรือทุนทางสังคมของตนเองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและการพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อการแก้ไขปัญหา การสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนและองค์กรชุมชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งการกระตุ้นเศรษฐกิจของหมู่บ้านและชุมชนเมืองอันเป็นเศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศ ตลอดจนการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะการจัดระบบสวัสดิการในชุมชนมีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็น จึงได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับจัดสรรเงินทุนหมุนเวียนแก่กองทุนหมู่บ้านเป็นกลไกให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง และเพื่อให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ รวมทั้งกองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง สามารถพัฒนาเป็นสถาบันการเงินชุมชนในอนาคต โดยมีกระบวนการทั้งด้านการบริหารและการพัฒนาที่มุ่งสร้างกระบวนการเรียนรู้ ที่มีรูปแบบ วิธีการคิด และมุมมองที่เปิดกว้างมีคุณธรรม และมีการเรียนรู้ร่วมกันโดยอาศัยหลักของการเอื้ออาทรในรูปแบบกัลยาณมิตร ตลอดจนมีการสร้างและพัฒนาความคิดความเข้าใจให้เป็นระบบในลักษณะของการบูรณาการทุกเรื่องเข้าด้วยกันและสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายกองทุนในทุกระดับอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้